

Kimyamız Bozuluyor

– hotamisli · 12 Temmuz 2022

Egzoz ve fabrika bacalarından çıkan gaz ve toz halindeki kimyevi maddelerin havayı kirlettiğini bilmeyenimiz yoktur. Büyük şehirlerde özellikle kış ayları hava o kadar kirlenir ki, neredeyse göz gözü görmez. İstanbul gibi çok büyük şehirlerde hava kirliliği hat safhadadır. Havanın aşırı kirli olduğu zamanlarda mesela Çin veya Fransa'da araba kullanması kısıtlanır.

Havayı kirleten zehirli gazlar veya diğer maddelerle maalesef kimyamız bozulmaktadır. Kirli hava solunumu ciğer, kalp ve alerjik hastalıklara yol açmaktadır.

Kimyamız meğer sadece kirli havayla bozulmazmış, içtiğimiz suda bile zararlı kimyevi madde varmış: mikroplastik! İyi arınmamış sudan bahsetmiyorum, çok iyi arıtılmış ama mikroplastik içeren su içebiliyoruz. Yapılan araştırmalar sonucu, yaz aylarında günlük buz gibi içtiğimiz plastik şişelerdeki su, mikro plastik içerebilmektedir.

Plastik şişelerdeki suyun yanı sıra başka gıdalarda da mikro plastiğe rastlanmıştır. Amsterdam Üniversitesi tarafından yapılan tahliller sonucu, çok sayıda kırmızı et ve süt ürünlerinde mikroplastik bulunduğuna ortaya çıkmıştır. En iyisi, kısaca mikro plastiğin ne olduğunu izah edelim.

Mikroplastik

1950'li yıllardan bu yana 10 milyar ton civarında plastik üretilmiştir. Plastik bir kısmı ise kullanıldıktan sonra maalesef suyu kirletmektedir. Irmaklarda, göllerde, denizlerde ve okyonuslarda birikmiş olan devasa plastik atığın haddi hesabı yoktur. Plastik atık insan sağlığına zara verir hale gelmiştir.

Yıllarca suda bulunan bazı plastik çeşitleri çözülmektedir. Suya karışan plastikler parça büyüklüğüne göre sınıflandırılır: makro, meso, mikro, mini-mikro ve nano-plastik. Suya karışmış olan plastik parçaları (mikro plastik ve nano büyüklüğündeki parçalar) su hayvanlarının bünyesinde birikmektedirler. Yani yediğimiz balık etinde çok az da olsa plastik bulunabilir. Bunun yanı sıra su canlıları, plastik atıkları, daha suya karışmadan, yiyecek zannedip tüketebilmektedirler.

Suda karışmış olan mikroplastik başka kaynağı ise gündelik kullanılan kimyevi maddelerdir. Pratik nedenlerden dolayı yani daha kolay kullanılabilmesi veya üretilmesi için: temizlik ve kozmetik gibi ürünler mikroplastik veya nanoplastik içermektedir. Bu tür ürünlerdeki plastiklerde neticede suya karışmaktadır.

Mikroplastik hakkında daha çok şey yazılabilir ama daha fazla uzatmadan bize bakan yönüne gelelim. Suda, ette, sütte hatta havada bile bulunabilen mikro-nano plastik tam anlamıyla kimyamızı bozabilmektedir. Beyin ve kalın bağırsağa zararlarının yanı sıra obezite ve kansere de yol açtığı savunulmaktadır.

Meğer kimyamız sadece kirli havayla değil, suyla da bozuluyormuş. En kötüsü, zararın farkında olsak bile, sağlığımızı korumaya pek gücümüz yetmiyor. İnsanoğlu havasız, susuz nasıl yaşar ki?

Abdullah Konuksever